

vil blive tiltrådt af konferencen og således være et yderligere incitament for organisationen i dens arbejde på dette betydningsfulde område.

Mange andre talere var inde på lignende betragtninger om forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdere som den danske minister. Den australske regeringsrepræsentant udtalte således bl. a., at den nuværende situation med fuld beskæftigelse har brug for en ny type disciplin, som ikke længere er baseret på frygt og forsigtighed, men på samarbejde og virkelyst. En del af indlægene kom i denne forbindelse ind på oprettelse af samarbejdsudvalg.

Repræsentanter for industrielt mindreudviklede lande erklærede om den kollektive forhandlingsret, at de vel anerkendte den som et udmærket princip, men at den var vanskelig at gennemføre ubetinget i lande, hvor arbejdsgiver- og fagforeningerne endnu var af ny dato.

Repræsentanter for de østeuropæiske lande kritiserede de oplysninger, som generaldirektøren havde givet i sin rapport om forholdet mellem virksomhedsledelse og arbejdere i de socialiserede lande. En enkelt delegeret udtalte endog, at for søgene på at skabe et godt forhold mellem arbejdsgivere og arbejdere i de kapitalistiske lande blot var en opfordring til arbejderne om at opgive deres rettigheder.

Spørgsmålet om den menneskelige faktor på arbejdspladsen blev af adskillige talere viet særlig opmærksomhed. Alle indrømmede vigtigheden af dette spørgsmål og nødvendigheden af, at mennesket placeres som det centrale i økonomisk og social tankegang. Den britiske arbejdsminister, Sir *Walter Monckton*, underkastede dette problem en særlig konstruktiv behandling og opsummerede grundlaget for et godt menneskeligt forhold på arbejdspladsen i følgende 5 punkter: Rimelig og retfærdig løn og gode arbejdsvilkår; sikring af en stadig og jævn arbejdsrytme gennem hensigtsmæssig arbejdsledelse; oplysninger til arbejderne om virksomheden og bedre kontakt mellem ledelse og arbejdere; fælles rådslagninger til udveksling af ideer og oplysninger; og erkendelse af, at mennesket ikke er hverken et redskab eller en maskine, men en mangesidet levende personlighed.

I sit svar på de udtalelser, der var frem-

kommet under debatten, udtalte generaldirektøren bl. a., at arbejdsorganisationen for tiden stod overfor problemer, som berørte organisationens hele struktur, nemlig spørgsmålet om, på hvilken måde lande med forskelligartede sociale og politiske systemer kunne arbejde side ved side i organisationen. Han håbede, at den undersøgelse, som nu var indledet om, i hvilken udstrækning arbejdsgiver- og arbejderorganisationerne var frie og uafhængige, ville modtage fuld støtte fra medlemslandene.

Til den østeuropæiske kritik af rapportens indhold, erklærede generaldirektøren, at arbejdsorganisationen kun sad inde med meget få pålidelige oplysninger om forholdene på de østeuropæiske arbejdsmarkeder. Han nævnte, at ILO ville være meget interesseret i at få adgang til at deltage i russiske industrikonferencer, hvoraf en ifølge den russiske arbejdsgiverrepræsentant nylig havde været afholdt i Moskva. Som et andet middel til at fremskaffe større udveksling af viden mellem landene foreslog generaldirektøren, at det overlades til arbejdsorganisationen at arrangere en udveksling af besøg mellem lande med forskellig samfundsstruktur som t. ex. U.S.A., Storbritannien, de skandinaviske lande og Sovjetunionen.

Diskussionen havde iøvrigt vist, at der på nogle punkter herskede uenighed, og at der på andre var mulighed for en fælles indsats, mente generaldirektøren. Det måtte nu være hans opgave at søge at sammenfatte den positive del og nå frem til de fælles problemer. Arbejdsorganisationen havde tidligere mest beskæftiget sig med konflikter mellem arbejdsmarkedets parter, men lagde nu mere og mere vægt på det, som kan styrke samarbejdet mellem arbejdsgivere og arbejdere — et samarbejde, som vil kunne blive en daglig skole i demokrati. Han følte, at arbejdsorganisationen ved at arbejde aktivt for at fremme forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdere, på sin egen måde kunne medvirke til opnåelsen af vor tids 2 store mål: Bevarelse af freden og styrkelse af demokratiet.

Generaldirektøren forsikrede konferencen om, at han i de kommende måneder nøje ville overveje de under debatten fremsatte forslag. Han håbede herefter at kunne fremlægge nogle flere mere detaljerede forslag for